

Dagboek 8
25 januari 2017

In Takeo wordt vandaag de maandelijkse vrijwilligersvergadering gehouden. Normaal gesproken zijn we daarbij als we in Cambodja zijn. Maar vandaag hebben we een paar andere afspraken. En bovendien gaan we een reis maken naar Siem Reap. Kuong gaat met ons mee als chauffeur en als tolk.

Allereerst bezoeken we een Nederlandse vriend die hier al een aantal jaren in Phnom Penh woont met zijn Cambodjaanse vrouw en hun twee kinderen. Het is goed om af en toe even bij te praten. Twee culturen in één huis vergt aanpassingen, maar zo te zien gaat het hier heel goed.

Dan gaan we richting Kompong Cham city waar we op audiëntie gaan bij de gouverneur (zoiets als de commissaris van de koning) Lun Lim Thai. We hebben hem al diverse keren ontmoet en hij begroet ons vriendelijk. Niet alleen de gouverneur is aanwezig, ook het voltallige provinciale bestuur evenals de televisie. En zo kan het gebeuren dat ik als enige vrouw aan tafel zit met een stuk of 15 mannen.

Herman heeft een paar vragen voor de gouverneur, o.a. over de samenwerking tussen de provinciale overheid en Spie-en. Het contact is goed, en samen kunnen we veel bereiken. De gouverneur vertelt dat er nog veel is te doen. Allereerst op het gebied van irrigatie, maar er zijn ook veel arme gezinnen in slechte woonsituaties. Voor een aantal scholen in dit gebied wordt gevraagd om een waterput voor de schoolkinderen. Onze hulp is dus nog heel hard nodig.

We zeggen dat we blijven helpen als de bevolking ook zelf een deel bijdraagt. Samen kunnen we dan veel veranderen in dit gebied.

Na de gebruikelijke groepsfoto nemen we afscheid van de gouverneur. We drinken een kop koffie en gaan een paar projecten bekijken. De Spie-en vrijwilligster die gisteren met Herman mee is geweest naar Tuol Sleng, Mom Sen, is vandaag onze gids. Ze brengt ons naar een paar zeer arme gezinnen, waarvoor het dorps hoofd een nieuw huis heeft aangevraagd.

Lun Lim Thai, gouverneur van Kompong Cham

Een arm gezin voor hun armoedige huisje. De man is blind.

We ontmoeten een echtpaar waarvan de man blind is sinds zijn 7^e levensjaar. Hun huisje is niet groter dan een paar vierkante meter, met wanden en een dak van palmladeren.

Het tweede gezin dat we bezoeken heeft vijf kinderen en hun huis staat helemaal scheef. Een flinke windvlaag en het ligt tegen de vlakke. Het dorpshef heeft voor beide gezinnen een nieuw huis aangevraagd.

Ook ontmoeten we een aidspatiënte, die ons blij komt bedanken voor de hulp die Spie-en haar geeft. Haar man is overleden aan aids, ze bleef met twee kinderen achter waarvan de jongste (vier jaar) ook hiv-positief is. Maar ze straalt omdat ze er niet alleen voor staat. De vrijwilligster komt regelmatig langs om te kijken hoe het gaat en om rijst te brengen voor haar en haar kinderen. En elke twee maand gaat ze naar het ziekenhuis om nieuwe medicijnen te halen. Ze vertelt dat iedereen in het dorp weet dat ze aids heeft, en toch wordt ze niet gediscrimineerd. Een mooi voorbeeld hoe het ook goed kan gaan.

Het huis van dit gezin zakt helemaal scheef.

V.l.n.r. Herman Veenhof, gemeenteraadslid, dr. Sun, Mom Sen, de Spie-en vrijwilligster

Het dorpshef en een gemeenteraadslid staan er bij en vertellen hoe zij de hulp van Spie-en waarderen in dit dorp. Overigens is de Spie-en vrijwilligster door de dorpingen ook verkozen in de gemeenteraad door het goede werk dat ze doet voor Spie-en. We zijn heel trots op haar. Gisteren vertelde ze nog haar vreselijke verhaal tijdens de Pol Potperiode. Toch zet ze zich in voor haar medemens en oogst daarmee vertrouwen en

bewondering.

Ze neemt ons mee naar haar huis, waar we haar man ontmoeten. Ze heeft geen kinderen, haar enigste kind is omgekomen tijdens het bewind van Pol Pot. Aan de muur zien we een foto van Diny van Bruggen hangen, ontroerend.

In de avonduren knoopt ze stevige hangmatten, zelfs sterk genoeg voor de 'barang' (wij). We kopen er één om mee te nemen naar Nederland. Ze heeft ook een heel oude trapnaaimachine waar ze kleren op naait. We hebben veel respect voor deze vrouw en zijn er trots op dat ze onze vrijwilligster is.

We slapen vannacht bij Koy thuis, maar we zijn uitgenodigd voor het avondeten bij Kim Horn, Spie-en bestuurslid. We eten buiten, en dat in januari!

Donderdag 26 januari

Na het ontbijt bij Koy thuis (warm stokbrood met gebakken eieren of honing!) vertrekken we naar Siem Reap, Kuong, Herman, Frits en ik. Er is pas een nieuwe weg gemaakt die een aantal drukke plaatsen omzeilt. En dus zijn we in drie uur in Siem Reap en zoeken een hotel. Er zijn er hier vele. Wij kiezen voor een bekend hotel: Freedom Hotel. Hier zijn we al vaker geweest.

Herman heeft om 2 uur een afspraak met pastor Buth Nhorn, een collega van Koy. Deze man heeft vreselijke dingen gedaan en ook zelf meegemaakt. Hij was dader tijdens Pol Pot, maar eigenlijk ook slachtoffer. Heeft vier kinderen verloren, één kind was slechts 2 maanden oud. Een gruwelijk verhaal over schuld, maar ook over bekering.

Pastor Buth Nhorn met zijn zoon en kleinzoon

Na Pol Pot werd zijn vrouw ziek. Medicijnen waren er niet. Haar zus had gehoord dat er in de buurt christenen waren die voor je konden bidden en dat je dan weer beter kon worden. Dus ze raadde haar aan om daar eens naar toe te gaan. Later kwam ze toch weer in een ziekenhuis waar een Zwitserse verpleegster genaamd Rosa, haar een folder gaf over Jezus. En omdat ze niet kon lopen in die tijd en dus niets anders kon doen, ging ze in de bijbel lezen. Later ging ze naar de kerk en nam haar kinderen mee. Haar man was

daar niet blij mee en begon ruzie te maken en haar te slaan. Daarop is ze er van door gegaan. Haar man zei: Als je bij me weggaat, kun je niet meer terugkomen. Als je dan toch in God gelooft, moet die maar voor je zorgen.

Maar op een dag werd hij toch nieuwsgierig naar wat zijn vrouw geloofde. En ook hij ging in de bijbel lezen. De verhalen in het Oude Testament vond hij mooi, maar het waren niet meer dan verhalen. Toen las hij verder in het Nieuwe Testament en kwam bij Johannes 3:16 "Want zo lief had God de wereld...." En bij deze tekst bleef hij steken. Als dat eens waar was!

Maar hij kon niet geloven dat God zijn vreselijke zonden, alle moorden die hij op zijn geweten had, kon vergeven. Het heeft een hele tijd geduurd, vertelt hij, voordat hij dat kon aanvaarden. Sinds die tijd is hij christen. Zijn vrouw en kinderen kwamen terug. Later is hij predikant geworden en heeft meerdere kerken gesticht. En nu is hij verantwoordelijk voor maar liefst 77 kerken in 7 provincies.

Het verhaal van Buth Nhorn en Koy is vorig jaar gefilmd door [Living Image](#). Momenteel wordt er hard aan gewerkt. De film met de titel "We were enemies" zal later dit jaar in première gaan.

Over de Rode Khmer periode zijn er hier een paar musea, we bezoeken vanmiddag het Oorlogsmuseum, waar veel tanks, artillerie, bommen, bazooka's en heel veel geweren in allerlei formaten te zien zijn. Er is zelfs een gevechtshelikopter.

Stille getuigen van onvoorstelbare wreedheden. De hel in Cambodja.

Vrijdag 27 januari

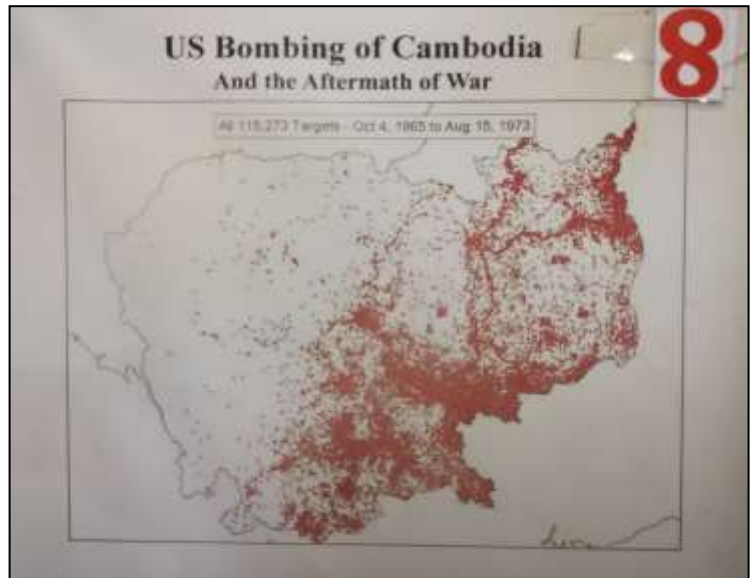
Na het ontbijt is er nog tijd om Hermans laatste wens hier te vervullen, namelijk een bezoek aan het Landmijnenmuseum, een eindje buiten Siem Reap.

In de periode 1965-1973 zijn er in Cambodja miljoenen Amerikaanse bommen gevallen ter ondersteuning van Lon Nol, de toenmalige leider. 600.000 Cambodjanen kwamen hierbij om. Honderdduizenden bommen explodeerden niet en bleven op het veld of in de jungle achter. En zelfs na 30 jaar nog werden ze gevonden door boeren op het veld of op plekken waar kinderen speelden. Duizenden Cambodjanen missen daardoor ledematen en zijn verminkt voor het leven.

Daarnaast zijn er miljoenen landmijnen gelegd zelfs nog na 1980. Nog steeds liggen er landmijnen langs de grens met Thailand in de jungle. Een paar jaar geleden waren we in dat gebied, en overall zagen we de waarschuwborden staan en werd er gewerkt met robots om de mijnen op te sporen. Een klus dit nog steeds niet geklaard is.

Na een kop koffie nemen we afscheid van Herman en brengen we hem naar het vliegveld van Siem Reap. En wij rijden in sneltreinvaart terug naar Phnom Penh.

Het is vandaag Chinees Nieuwjaar, oppassen dus, vertelt Kuong. Want dan zijn er veel dronken bestuurders op de weg. Die zien we gelukkig niet, maar wel veel overstekende koeien, en dat is minstens zo gevaarlijk.

Cambodja: Elke rode stip is een plek waar een Amerikaanse bom terecht kwam.

De ingang bij het Landmijnen Museum

Herman, bedankt voor je werk voor ons Jubileumboek!